



KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS  
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS

Aušros g. 42A, LT-44158 Kaunas, tel. (8 37) 45 47 17, faks. (8 37) 33 32 04, el. p. info@kaunovsb.lt,  
www.kaunovsb.lt

---

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS  
STEBĖSENOS 2016 M. ATASKAITA

Ataskaitą parengė Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Visuomenės sveikatos stiprinimo  
ir stebėsenos skyriaus visuomenės sveikatos specialistė Jūratė Jackytė

KAUNAS, 2017

## TURINYS

ĮVADAS.....	3
1. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS DEMOGRAFINĖ SITUACIJA .....	4
1.1 Gyventojų skaičius.....	4
1.2 Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė .....	5
1.3 Gimstamumo rodiklis .....	6
1.4 Mirtingumo rodiklis.....	7
1.5 Santuokos ir ištuokos.....	8
2. BENDROJI DALIS.....	9
3. SPECIALIOJI DALIS.....	10
4. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS PROFILIS .....	16
5. ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS.....	18
5.1 Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.....	19
5.2 Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų.....	20
5.3 Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10000 gyventojų.....	23
6. REKOMENDACIJOS .....	25

## ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo pakeitimo“. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos tikslas – visuomenės sveikatos būklės stebėjimas, duomenų apie sveikatą veikiančius rizikos veiksnius rinkimas, kaupimas, sisteminimas ir analizė. Pagrindinis visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje dokumentas–Lietuvos sveikatos programa, kurioje nustatyti nacionaliniai sveikatinimo veiklos tikslai ir uždaviniai, siekiami sveikatos rodikliai, kurie būtini norint įgyvendinti Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“. Programoje iškeltas 1 strateginis tikslas, 4 tikslai bei jų uždaviniai. LSP iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai parengtas baigtinis pagrindinių rodiklių sąrašas, kurį sudaro 51 rodiklis, geriausiai apibūdinantys LSP siekinius. Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Kauno miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje už 2016 metus aprašomi pagrindiniai visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai, kurie geriausiai atskleidžia, kaip įgyvendinama Lietuvos sveikatos programoje iškelti tikslai ir uždaviniai. Pateikiamos rekomendacijos, kaip būtų galime spręsti iškilusias visuomenės sveikatos problemas mieste. Rodiklio reikšmė kasmet leidžia vertinti rodiklio pokyčių kryptį ir aprėptį savivaldybėje, rodiklio reikšmės atitiktį savivaldybės išsikeltam siekiniui, palyginti savivaldybės rodiklio reikšmę su Lietuva. Ataskaita parengta vadovaujantis Sveikatos informacijos centro parengtais leidiniais: „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2016 m.“ ir „Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos 2015 m.“. Taip pat panaudoti Higienos instituto bei Lietuvos statistikos departamento duomenų bazių rodikliai.

# 1. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

## 1.1 Gyventojų skaičius

Kauno miesto savivaldybėje, kaip ir daugelyje Lietuvos savivaldybių, gyventojų skaičius 2016 m. mažėjo. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, Kauno mieste 2016 m. gyveno 297 846 gyventojai, 3511 žmonių mažiau nei 2015 m. (1 lentelė). Kauno mieste nuo 2010 m. iki 2016 m. gyventojų sumažėjo beveik 10 proc. (31 696 gyventojais). Visa Lietuva per minėtą laikotarpį prarado 253 418 gyventojų.

1 lentelė. Gyventojų skaičius Kauno mieste ir Lietuvoje 2010–2016 m.

Metai	Kauno miesto savivaldybė	Lietuva
2016	297 846	2 888 558
2015	301 357	2 921 262
2014	304 012	2 943 472
2013	306 888	2 971 905
2012	310 773	3 003 641
2011	317 319	3 052 588
2010	329 542	3 141 976

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Iš visų Kauno miesto savivaldybėje 2016 m. gyvenusių žmonių, vyrų dalis buvo 43,8 proc., o moterų – 56,2 proc. (atitinkamai 130 501 vyras ir 167 345 moterys). Pagal amžiaus grupes, Kauno miesto savivaldybėje 2016 m. daugiausia gyveno darbingo amžiaus žmonių (2 lentelė).

2 lentelė. Kauno miesto gyventojų pasiskirstymas pagal išskirtas amžiaus grupes procentais

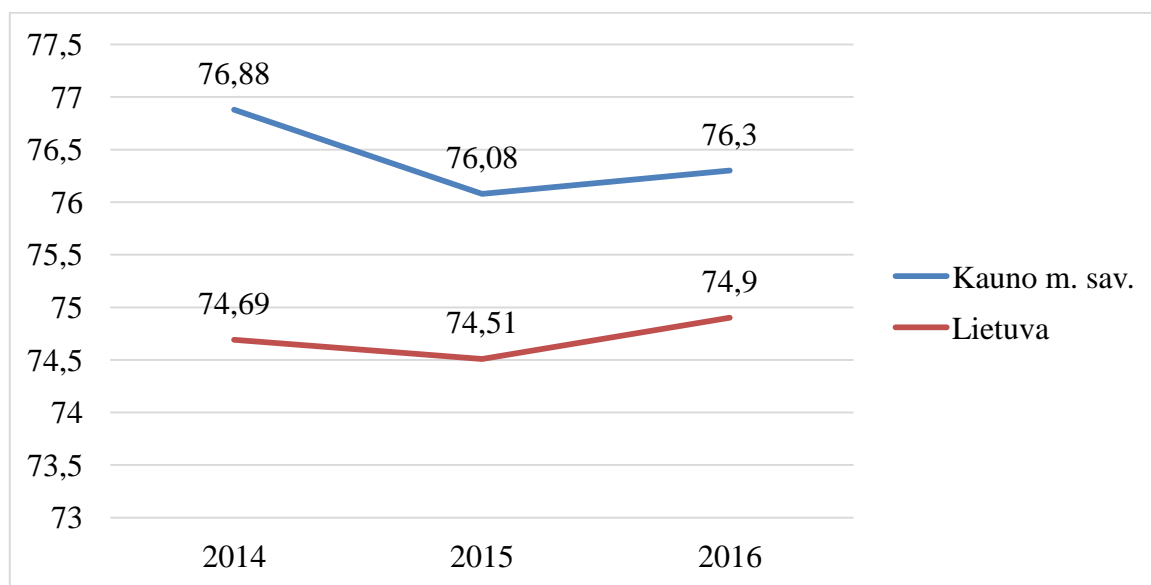
Amžiaus grupės	Metai					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gyventojai 0-15 metų amžiaus (proc.)	15,2	15,2	15,1	15,1	15,1	15,2
Darbingo amžiaus gyventojai (proc.)	61,7	61,1	61,1	61,1	61,2	64,6
Pensinio amžiaus gyventojai (proc.)	23,1	23,7	23,8	23,8	23,7	20,2

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

## 1.2 Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė

Vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių gyventojų senėjimą, yra vidutinės gyvenimo trukmės ilgėjimas. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – tikimybinis rodiklis, rodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamosios kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje liks nepakitęs.

Nuo 2014 m. iki 2016 m. Kauno miesto gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė sumažėjo nuo 76,88 m. iki 76,3 m. Lietuvos gyventojų vidutinė tikėtina gyventojų trukmė tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 0,21 metais (1 pav.).



1 pav. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Kauno mieste ir Lietuvoje 2014–2016 metais

*Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras*

Visoje Kauno miesto apskrityje vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2012–2016 m. laikotarpiu padidėjo nuo 69,82 m. iki 70,24 m. vyrams ir nuo 80,17 m. iki 80,57 m. moterims. Bendra vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Kauno apskrityje 2012–2016 m. laikotarpiu padidėjo nuo 75,23 m. iki 74,83 m. (3 lentelė).

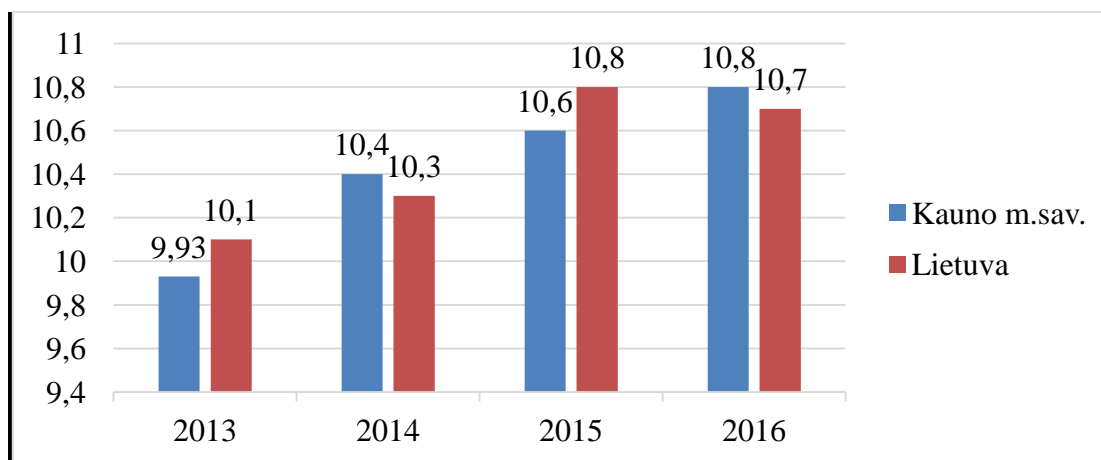
**3 lentelė.** Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Lietuvoje ir Kauno apskrityje

Lytis	Vietovė	Metai				
		2012	2013	2014	2015	2016
<b>Vyrai ir moterys</b>	Lietuva	73,98	74,02	74,59	74,47	74,83
	Kauno apskritis	75,23	75,33	75,76	75,15	75,63
<b>Vyrai</b>	Lietuva	68,39	68,53	69,13	69,14	69,49
	Kauno apskritis	69,82	69,98	70,78	69,85	70,24
<b>Moterys</b>	Lietuva	79,45	79,38	79,88	79,63	80,00
	Kauno apskritis	80,17	80,20	80,18	79,97	80,57

*Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

### 1.3 Gimstamumo rodiklis

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Kauno mieste gimstamumas 2013–2016 m. laikotarpiu kasmet augo ir 2016 m. siekė 10,8/1000 gyv. Lietuvoje tuo pačiu laikotarpiu gimstamumas augo iki 2015 m., tačiau 2016 m. sumažėjo iki 10,7 atv./1000 gyv. (2 pav.). Iš viso Kauno mieste 2016 m. gimė 3196 vaikai, iš kurių 1666 buvo berniukai ir 1530 mergaičių.

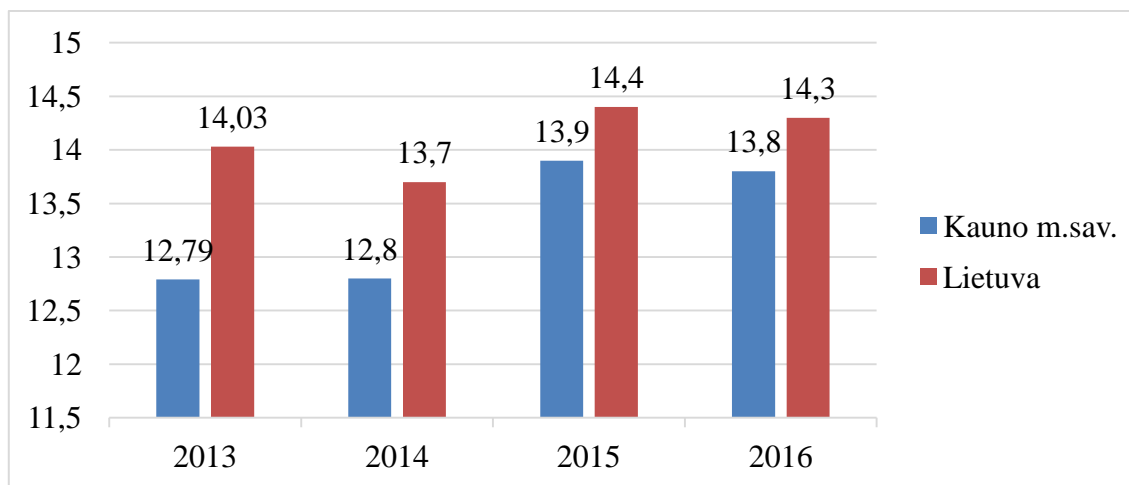


2 pav. Gimstamumo rodiklis Lietuvoje ir Kauno m. 2013–2016 m.

*Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

## 1.4 Mirtingumo rodiklis

Kauno mieste 2016 m. mirė 4061 gyventojas. Lyginant su 2015 m. duomenimis, bendras Lietuvos mirtingumo rodiklis 2016 m. tiek Lietuvoje, tiek Kauno m. sumažėjo ir atitinkamai siekė 14,3 atv./1000 gyv. ir 13,8 atv./1000 gyv. (3 pav.).



3 pav. Mirtingumo rodiklis Lietuvoje ir Kauno m. 2013–2016 m. laikotarpiu

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno mieste vyrų mirtingumas išlieka tendencingai didesnis nei moterų. Lyginant su 2015 m., 2016 m. vyrų mirtingumo rodiklis Kauno m. išaugo iki 1509,54 atv./100 000 gyv., o moterų – sumažėjo iki 1270,8 atv./100 000 gyv. (4 lentelė).

4 lentelė. Mirtingumas pagal lytį 100 000 gyventojų Lietuvoje ir Kauno m. 2012–2016 m.

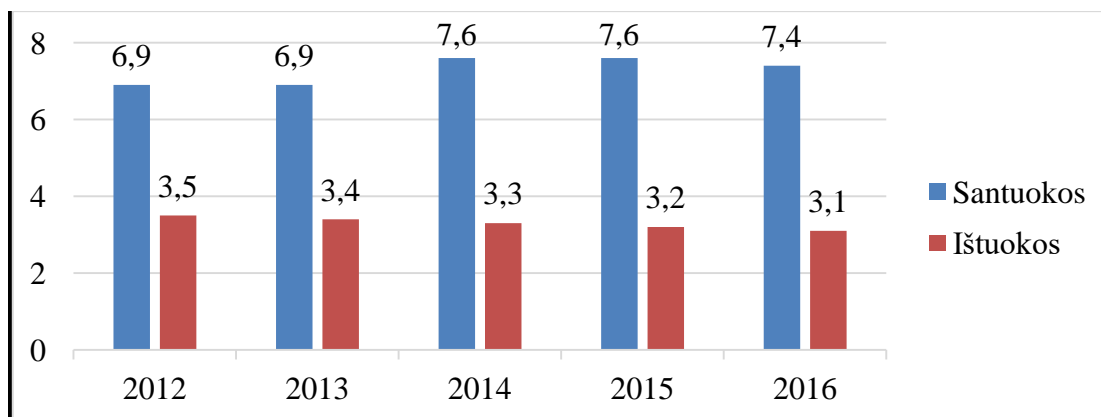
Lytis	Vietovė	2012	2013	2014	2015	2016
Vyrai	Kauno m.	1394,97	1372,04	1351,41	1498,77	1509,54
	Lietuva	1503,49	1525,86	1488,39	1534,38	1538,95
Moterys	Kauno m.	1228,08	1205,4	1215,52	1301,13	1270,8
	Lietuva	1256,35	1298,98	1273,81	1355,92	1342,82

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Pagrindinės mirties priežastys Kauno m. 2016 m. buvo lėtinė išeminė širdies liga, nuo kurios mirė 1416 gyventojų, smegenų infarktas, kuris mirties priežastimi tapo 255 gyventojams bei ūminis miokardo infarktas, nuo kurio mirė 134 Kauno miesto gyventojai.

## 1.5 Santuokos ir ištuokos

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, santuokų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, Kauno m. 2016 m. buvo mažesnis nei 2015 m. ir siekė 7,4/ 1000 gyv. (2073 santuokos). Tuo tarpu ištuokų skaičius 2012–2016 m. laikotarpiu tendencingai mažėjo ir paskutinių metų duomenimis siekė 3,1/1000 gyv. ( 875 ištuokos) (4 pav.).



4 pav. Bendras santuokų ir ištuokų skaičius 1000 gyv. Kauno m. 2012–2016 m.




*Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*



## 2. BENDROJI DALIS

Rutiniais metodais ir per atrankinę apklausą surinktų savivaldybės pagrindinių rodiklių reikšmės vaizduojamos taikant „šviesoforo“ principą (nuo geriausiojo žalio, per geltoną prie blogiausiojo raudono). Vadovaujantis šiuo principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į 5 grupes (po 12 savivaldybių kiekvienoje grupėje).

Rodiklių reikšmės stulpelinėse diagramose suskirstytos į grupes, pagal kurias savivaldybės yra vertinamos:

-  – 10 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, žymimos **žalia spalva**;
-  – 10 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, žymimos **raudona spalva**;
-  – likusių 27 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos **geltona spalva**.

Savivaldybes žymint spalvomis, vertinamas ne rodiklio dydis, bet reikšmė, kadangi mažas rodiklis ne visada atspindi gerą situaciją ir atvirkščiai, didelis rodiklis ne visada rodo blogą situaciją. PRS analizės ir interpretavimo tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus. Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis) pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis prasčiausia palyginti su kitomis savivaldybės profilio reikšmėmis (raudonos spalvos pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės). Sudarytas Kauno miesto probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašas ir atliktas atrinktų rodiklių analizė ir vertinimas.

### 3. SPECIALIOJI DALIS

Pirmame lentelės stulpelyje pateikiami pagrindinio sąrašo rodikliai suskirstyti pagal Lietuvos sveikatos programoje numatomus įgyvendinti tikslus ir uždavinius. Antrajame stulpelyje pateikiamas savivaldybės rodiklis 2015 m., trečiajame – 2016 metų reikšmė su rodyklėmis, kurios nurodo 2015–2016 metų laikotarpio rodiklio teigiamą arba neigiamą kitimą, ketvirtajame – rodiklio reikšmė Lietuvoje, penktajame – minimali reikšmė nagrinėjamose Lietuvos savivaldybėse, šeštajame – maksimali reikšmė nagrinėjamose Lietuvos savivaldybėse, septintajame – savivaldybės rodiklio interpretavimas (reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos vidurkio reikšme ir savivaldybės rodiklio vietos tarpe visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą.

Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	76,08	76,3 ↑	74,9	70,0	77,2	1,02
Išvengiamas mirtingumas	31,14	30,6 ↓	33,7	24,8	42,8	0,91
1 TIKSLAS. SUKURTI SAUGESNĘ SOCIALINĘ APLINKĄ, MAŽINTI SVEIKATOS NETOLYGUMUS IR SOCIALINĘ ATSKIRTĮ						
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100000 gyv.	15,4	18,7 ↑	28,2	11,9	75,0	0,65
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100000 gyv.	15,69	17,7 ↑	28,2	11,9	75,0	0,65
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	67,99	73,8 ↑	66,2	33,5	134,2	1,11
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyv.	1,46	1,5 ↑	3,4	1,2	7,9	0,43
Ilgalaikio nedarbo lygis	1,43	1,4 ↓	2,2	0,6	8,1	0,64
Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.	-10,54	-13,9 ↑	-14,2	-24,5	-4,2	0,98
1.2. Sumažinti socialinę ir ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Standartizuotas mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100 000 gyv.	84,88	90,5 ↑	105,5	68,8	189,6	0,86

Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100 000 gyv.	86,45	91,4 ↑	106,8	38,3	209,2	0,86
Mokinių gaunančių nemokamą maitinimą, mokyklose sk. 1000 vaikų	137,96	109,4 ↓	188,6	87,2	426,3	0,58
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.	27,09	21 ↓	30,6	10,4	81,4	0,69
Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) 10000 gyv.	29,04	25,4 ↓	40,1	17,8	114,5	0,63
<b>2 TIKSLAS. SUKURTI SVEIKATAI PALANKIĄ FIZINĘ DARBO IR GYVENAMĄJĄ APLINKĄ</b>						
<b>2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą</b>						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų	1,37	1,4 ↑	0,9	0	2,6	1,55
Susižalojimų dėl nukritimo atvejų sk. (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10000 gyv.	171,16	181,3 ↑	146,9	85,2	222,8	1,23
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sk. 10000 gyv.	54,91	51,2 ↓	65,8	46,3	108,4	0,78
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00- A08) 10 000 gyv.	85,08	93,1 ↑	77,6	10,0	126,2	1,20
<b>2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį</b>						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100000 gyv	1,34	1,7 ↑	6,6	0	26,7	0,26
Mirtingumas dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyv.	14,35	14,2 ↓	14	0	33,9	1,02
<b>2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių</b>						
Mirtingumas dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100000 gyv.	8,34	6,1 ↓	8,5	0	28,6	0,71
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100000 gyv.	3,67	4,1 ↑	3,4	0	11,8	1,20

Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) sk. 100000 gyv.	40,72	46,1 ↑	65,4	19,3	133,5	0,70
<b>2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą</b>						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.	33395	34223 ↑	1079	56	40888	31,7
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.).	91,5	91,7 ↑	-	-	-	-
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.).	87,3	88,9 ↑	-	-	-	-
<b>3 TIKSLAS. FORMUOTI SVEIKĄ GYVENSENĄ IR JOS KULTŪRĄ</b>						
<b>3.1 Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą</b>						
Rodiklis	Savivaldybės rodiklis 2015 m.	Savivaldybės rodiklis 2016 m.	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (F11, F12, F14, F15, F16, F19, X41, X42, X61, X62, Y11, Y12), rodiklis 100000 gyv.	4,01	4,4 ↑	4,5	0,0	10,5	0,99
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, (E24.4, F10, G31.2, G40.5, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, P04.3, X45, X65, Y15) rodiklis 100 000 gyv	23,70	20 ↓	23,4	7,8	64,7	0,86
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100000 gyv.	34,38	42,3 ↑	54,2	0,0	247,3	0,78
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais.	168,69	163,3 ↓	172,4	115,7	274,8	0,95
Gyventojų sk., tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.	136,06	137,5 ↑	150,2	78,7	285,0	0,91
<b>3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius</b>						
Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	41,55	42,9 ↑	35,4	13,6	73,5	1,21
<b>4 TIKSLAS. UŽTIKRINTI KOKYBIŠKĄ IR EFEKTYVIĄ SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ, ORIENTUOTĄ Į GYVENTOJŲ POREIKIUS</b>						

4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų.	31,73	31,2 ↓	33,8	21,3	57,6	0,92
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv	7,03	6 ↓	6,6	3,9	10,1	0,92
4.2. Plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius.	1,68	1,6 ↓	2,1	1,3	4,3	0,80
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų.	11,18	11,8 ↑	7,3	2,3	11,8	1,61
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	9,44	9,7 ↑	8,5	6,3	11,1	1,14
Savivaldybei pavaldžių stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų pasitenkinimo lygis balais (vidutinės reikšmės)	18,83	18,6 ↓	18,8	16,3	19,8	0,99
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyventojų.	3	1,4 ↓	4,1	0,0	19,7	0,33
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20–B22, B23 (B23.0–B23.2, B23.8), B24, Z21, A50 (A50.0–A50.7, A50.9), A51–A53, A54 (A54.0–A54.6, A54.8, A54.9), A56 (A56.0–A56.4, A56.8) 10000 gyventojų	3,34	3,9 ↑	2,9	0,0	6,4	1,33
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių.	3,14	4,1 ↑	4,5	0,0	19,5	0,90
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.	90,98	91,6 ↑	93,7	88,7	99,5	0,98
1 metų amžiaus vaikų DTP (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo Haemophilus influenzae infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.	91,63	90,3 ↓	94,1	88,7	100,0	0,96
Tikslinės populiacijos (6–14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	15,31	13,1 ↓	17	5,7	54,0	0,77
Mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas	3,02	4,8 ↑	4,2	2,5	5,8	1,15

Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyventojų	4,93	4,3 ↓	6,2	0,0	25,1	0,69
<b>4.4 Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę</b>						
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų.	788,38	772,2 ↓	805,4	574,6	1463,1	0,96
Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	759,82	726,9 ↓	804,4	651,6	1112,4	0,96
Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyventojų	301,07	296,7 ↓	285,8	199,8	496,7	1,04
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyventojų	293,12	282,9 ↓	282,0	232,1	359,1	1,04
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyventojų	162,88	153,1 ↓	195,2	107,3	617,8	0,78
Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60- I69) 100 000 gyventojų	156,98	143,2 ↓	194,4	113,0	518,7	0,78
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.	59,3	61,5 ↑	45,6	24,2	71,1	1,35
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio prevencinėje programoje 2015–2016 m.	52,73	53,9 ↑	46,5	17,3	64,8	1,16
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje 2014–2016 m.	54,6	56,4 ↑	52,5	34,8	67,9	1,08
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencinėje programoje 2015–2016 m.	59,32	60,9 ↑	49,9	18,6	65,6	1,22
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupės prevencinėje programoje 2016 m.	35,23	37,3 ↑	39	14,7	54,3	0,96

#### 4. KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS PROFILIS

Iš visų pateiktų PRS rodiklių reikšmių Kauno miesto savivaldybėje palyginimo su atitinkamu Lietuvos vidurkiu matyti, kad už Lietuvos vidurkį geresni buvo šie rodikliai:

- Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė
- Išvengiamas mirtingumas
- Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100000 gyv.
- Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100
- Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyventojų.
- Ilgalaikio nedarbo lygis.
- Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyventojų.
- Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100000 gyv.
- Mokinių gaunančių nemokamą maitinimą, mokyklose sk. 1000 vaikų
- Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.
- Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) 10000 gyv.
- Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sk. 10000 gyv.
- Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100000 gyv
- Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) sk. 100000 gyv.
- Kūdikių, išimtinai žindyti iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)
- Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų.
- Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų.
- Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui



- Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyventojų
- Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60- I69) 100 000 gyventojų
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės Mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje.
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje.

Dešimties rodiklių reikšmės patenka į prasčiausią savivaldybių kvintilių grupę (raudonoji zona):

- **Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų**
- **Susižalojimų dėl nukritimo atvejų sk. (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10000 gyv.**
- **Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00- A08) 10 000 gyv.**
- **Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.**
- **Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius.**
- **Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10000 gyventojų**
- **2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė)**
- **1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys**
- **Mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas**
- **Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.**

Likusios rodiklių reikšmės patenka į vidutinę, geltonąją zoną.

## 5. ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

Kauno miesto savivaldybės visuomenė sveikatos biuras iš visų PRS rodiklių, kurie patenka į raudonąją rodiklių grupę, detaliai analizei pasirinko prasčiausią Kauno miesto rodiklių situaciją rodančius rodiklius:

1. Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.
2. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.
3. Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų.

5 lentelė. Į raudonąją zoną patenkantys Kauno m. rodikliai

Rodiklis	2014 m.	2016 m.	Santykis: Kauno m./ Lietuva 2016 m.
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų	1,16	1,4	1,55
Susižalojimų dėl nukritimo atvejų sk. (W00-W19) 65+ m. grupėje 10000 gyv.	148,87	181,3	1,23
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00- A08) 10 000 gyv.	79,89	93,1	1,20
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.	33 395	34 223	31,7
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius.	1,69	1,6	0,80
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) 10000 gyventojų	3,34	3,9	1,33

2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė)	92,42	91,6	0,98
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys	91,83	90,3	0,96
Mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas	3,85	4,8	1,15
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.	68,95	61,5	1,35

### 5.1 Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje 2016 m. į aplinką iš viso buvo išmesta 1010 kg teršalų, tenkančių 1 kvadratiniam kilometrui. Kauno miesto savivaldybės į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, 2016 m. buvo vienas iš didžiausių Lietuvoje ir siekė 34 223 kg. Kauną lenkė tik Panevėžio miestas, kurio minėtas rodiklis siekė 40 888 kg, tenkančių 1 kvadratiniam kilometrui. Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Kauno mieste veikia daugiausia stacionariais taršos šaltiniais pripažintų įmonių, netgi 43.

Kauno miesto savivaldybėje teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių 2011–2013 m. laikotarpiu mažėjo, tačiau nuo 2014 m. iki 2016 m. vėl išaugo. Daugiausia į atmosferą 2011–2016 m. laikotarpiu buvo išmetama dujų ir skystųjų medžiagų (5 lentelė).

**6 lentelė.** Kauno m sav. į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis (kg), tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, 2011–2016 m.

Teršalai, tenkantys 1 kv.km	Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kietosios medžiagos	971	801	983	1 045	1 339	1 370
Dujinės ir skystosios medžiagos	23 169	21 569	19 262	23 098	32 056	32 853
Sieros oksidas, tonos	181	403	159	575	2 996	1 891
Azoto oksidai, tonos	4 768	4 322	3 532	3 725	4 356	4 079
Anglies monoksidas, tonos	6 153	5 928	5 119	7 681	15 754	19 618
Lakūs organiniai junginiai	11 907	10 710	10 311	900	662	7 247
Fluoras ir kiti teršalai	160	206	141	10 217	8 288	18
<b>Visi teršalai</b>	<b>24 140</b>	<b>22 370</b>	<b>20 245</b>	<b>24 143</b>	<b>33 395</b>	<b>34 223</b>

*Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

Kauno miesto savivaldybės į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, 2011–2016 m. laikotarpiu Lietuvos vidurkį lenkė vidutiniškai 26 kartus (7 lentelė).

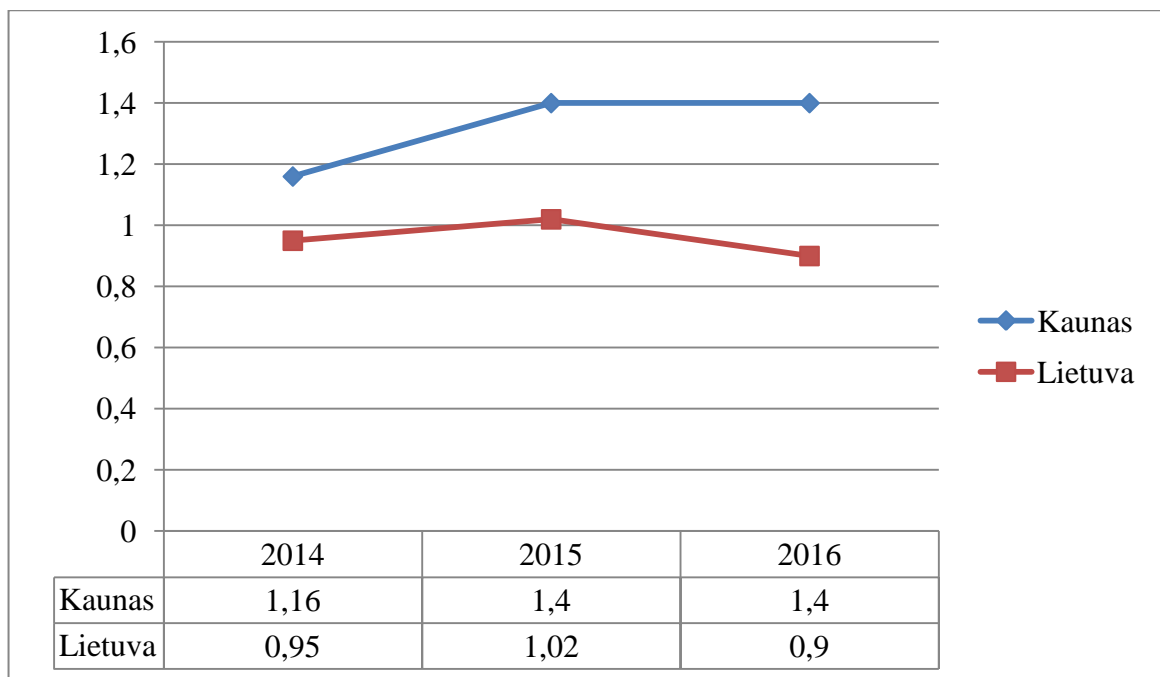
**7 lentelė.** Kauno m sav. ir Lietuvos į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui

Teršalai, tenkantys 1 kv.km	Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kauno m. sav.	24 140	22 370	20 245	24 143	33 395	34 223
Lietuva	1034	993	929	866	1010	1079

*Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas*

## **5.2 Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų**

Lietuvoje 2016 m. iš viso darbe įvyko 121 sunkus ir 38 mirtini nelaimingi atsitikimai. Daugiausia jų įvyko didžiuosiuose Lietuvos miestuose – Vilniuje ir Kaune. Lyginant Kauno miesto ir Lietuvos asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų rodiklį pastebima, kad Kauno m. 2014–2016 m. analizuojamas rodiklis buvo didesnis nei Lietuvos (5 pav.).



5 pav. Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų Lietuvoje ir Kauno m. 2014–2016 m.

Kauno mieste 2016 m. nelaimingi atsitikimai darbe buvo mirtini 6 asmenims, visi iš jų buvo vyrai. Iš viso tuo pačiu laikotarpiu nelaimingus atsitikimus darbe patyrė 520 žmonių (8 lentelė).

**8 lentelė.** Nelaimingų atsitikimų darbe pasiskirstymas pagal nukentėjusiųjų lytį ir amžių Kauno m. 2016 m.

Lytis, amžius	Nelaimingi atsitikimai darbe, dėl kurių surašyti N-1 formos aktai							
	Lengvi		Sunkūs		Mirtini		Iš viso	
	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%
Vyrai, iš viso	322	65	15	100	6	100	343	66
14–80 m.	322	100	15	100	6	100	343	100
Moterys, iš viso	177	35	0	0	0	0	177	34
14–80 m.	176	55	0	0	0	0	176	51
Iš viso:	499		15		6		520	

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

Analizuojant mirtinus nelaimingus atsitikimus darbe pagal priežastis, išsiskiriančių ir 2016 m. pasikartojusių mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe priežasčių nebuvo (9 lentelė).

**9 lentelė.** Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe pasiskirstymas pagal priežastis

Kauno m. 2016 m.

Priežastys	Mirtini nelaimingi atsitikimai
	Atv.
Saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas	1
Netinkamas pavojingų darbų organizavimas	1
Netinkamas darbų organizavimas	1
Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas	1
Netinkama statinių eksploatacija, priežiūra	1
Netinkamas darbų organizavimas statybvietėse	1
Eismo taisyklių pažeidimas sauskeliuose	1

*Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija*

Valstybinės darbo inspekcijos duomenimis, Kauno mieste 2014–2016 m. laikotarpiu nelaimingų atsitikimų darbo metu žuvo 16 žmonių, o sunkius sužalojimus patyrė 52 darbuotojai, daugiausia vyrai (10 lentelė)

**10 lentelė.** Nelaimingų atsitikimų darbe pasiskirstymas pagal nukentėjusiųjų lytį ir amžių

Kauno m. 2014–2016 m.

Lytis, amžius	Nelaimingi atsitikimai darbe, dėl kurių surašyti N-1 formos aktai							
	Lengvi		Sunkūs		Mirtini		Iš viso	
	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%
Vyrai, iš viso	893	65	46	88	14	88	953	66
14–80 m.	892	100	46	100	14	100	952	100
Moterys, iš viso	489	35	6	12	2	13	497	34
14–80 m.	488	55	6	13	2	14	496	52
Iš viso:	1382		52		16		1450	

*Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija*

Analizuojant mirtinų nelaimingų atsitikimų priežastis darbe pastebima, kad daugiausia darbuotojų 2014–2016 m. laikotarpiu žuvo dėl saugos ir sveikatos norminio teisės akto reikalavimų pažeidimo (11 lentelė).

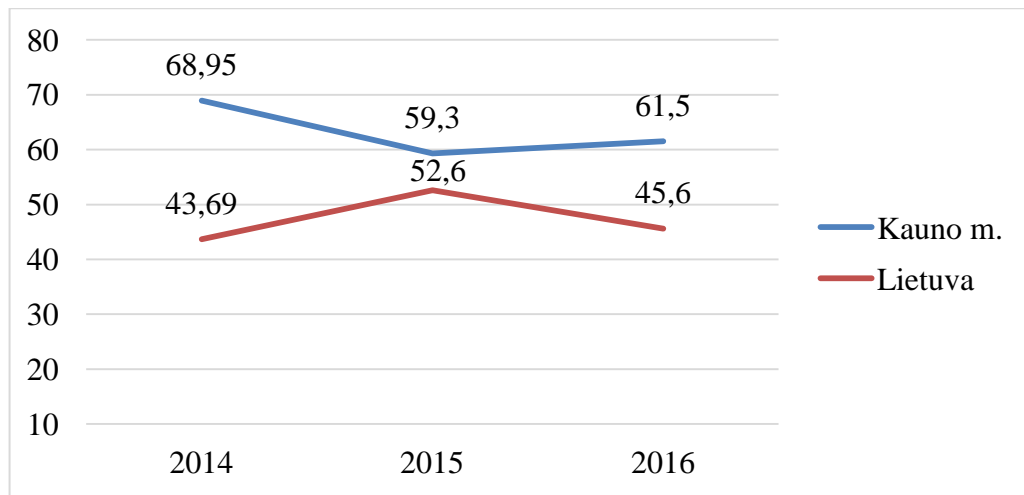
**11 lentelė.** Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe pasiskirstymas pagal priežastis  
Kauno m. 2014–2016 m.

Priežastys	Mirtini nelaimingi atsitikimai
	Atv.
Darbo atlikimas nustatyta tvarka neapmokyto ir/ar neatestuoto, neinstrukuoto saugos ir sveikatos darbe klausimais asmens	1
Technologinio proceso (reglamento) nustatytos darbo atlikimo tvarkos pažeidimai	1
Saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas	3
Netinkamas darbo vietos įrengimas	1
Netinkamas pavojingų darbų organizavimas	2
Netinkamas darbų organizavimas	1
Duotų tinkamų asmeninių apsauginių priemonių nenaudojimas	1
Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas	2
Netinkama statinių eksploatacija, priežiūra	1
Netinkamas darbų organizavimas statybvietėse	1
Eismo taisyklių pažeidimas sauskeliuose	1
Priešgaisrinės saugos norminių teisės aktų reikalavimų pažeidimas	2
Kiti konkretūs, bet nesuklasifikuoti pažeidimai (įvardijant)	1

*Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija*

### 5.3 Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10000 gyventojų

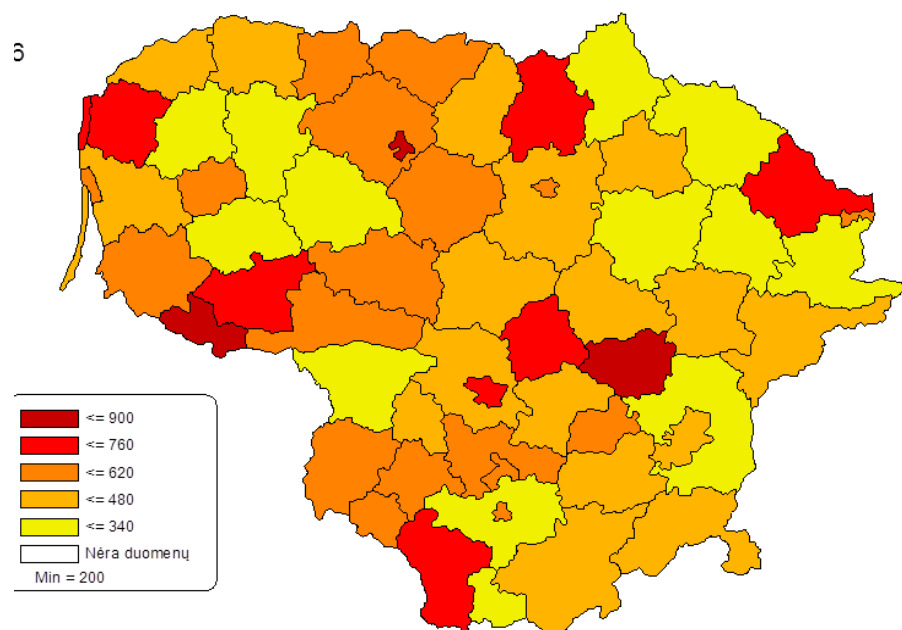
Lietuvoje 2016 m. ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose pirmą kartą gyvenime II tipo cukrinis diabetas buvo užregistruotas 13 131 žmogui, Kauno mieste – 1831 žmogui. Lyginant su kitomis Europos Sąjungos šalimis, Lietuvoje cukrinio diabeto paplitimas yra vienas mažiausių, tačiau nerimą kelia tai, jog sergančiųjų skaičius didėja: 2001 m. sergamumas cukriniu diabetu siekė 191,71 atv./100 000 gyv., o 2016 m. – 497,03 atv./100 000 gyv. Sergamumo II tipo cukriniu diabetu rodiklis Kauno mieste buvo ir išlieka stabiliai daug aukštesnis nei bendrai Lietuvoje (5 pav.).



5 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) Lietuvoje ir Kauno m. 10 000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Palyginus Kauno miesto savivaldybės sergamumo II tipo cukriniu diabetu rodiklius su kitomis Lietuvos savivaldybėmis pastebima, kad blogesnius rodiklius už Kauno miestą 2016 metais turėjo Kretingos rajono savivaldybė, Jonavos rajono savivaldybė, Lazdijų rajono savivaldybė, Tauragės rajono savivaldybė ir Pasvalio rajono savivaldybė (6 pav.).

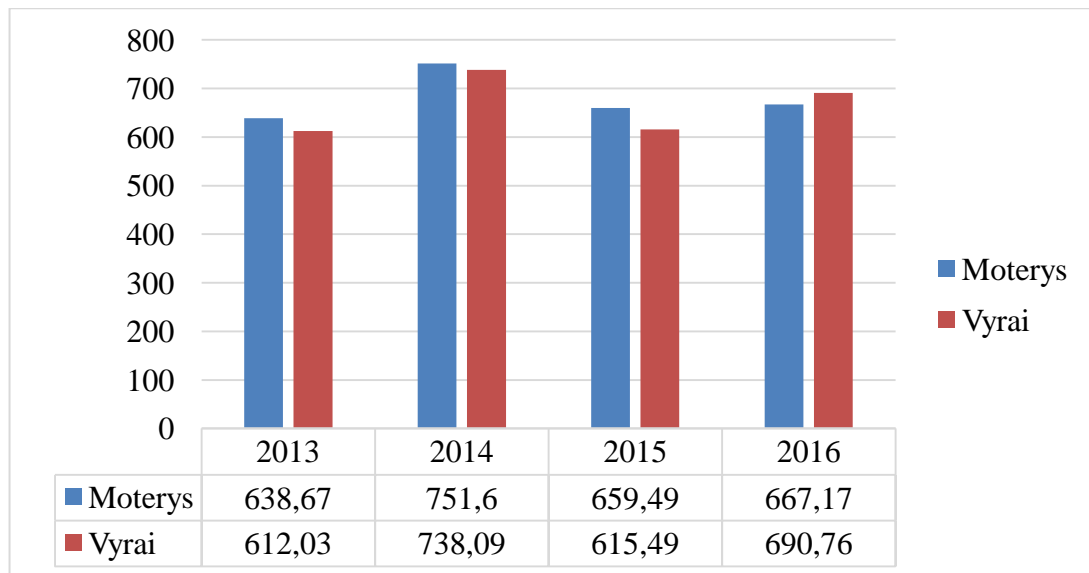


6 pav. Lietuvos sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Analizuojant Kauno miesto gyventojų sergamumą įvairių tipų cukriniu diabetu pagal lytį pastebimas tiek vyrų, tiek moterų sergamumo didėjimas. Vyrų 2013–2016 m. laikotarpiu cukriniu diabetu sirgo kiek dažniau nei moterys: 2016 metais vyrų sergamumas buvo 690,76 atv./100000 gyv., o moterų – 667,17 atv./100000 gyv. (7 pav.).





7 pav. Kauno m. gyventojų sergamumas cukriniu diabetu pagal lytį 2013–2016 metais

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

## 6. REKOMENDACIJOS

### Kauno miesto savivaldybės administracijai:

- Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe sk. 10000 darbingo amžiaus gyventojų
  - rekomenduoti Valstybinei darbo inspekcijai didinti atliekamų darbų saugos patikrinimų skaičių Kauno miesto ūkio subjektuose ir skatinti didesnę viešai skelbiamos Valstybinės darbo inspekcijos informacijos sklaidą.
- Susizalojimų dėl nukritimo atvejų sk. (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje
  - didinti vyresnio amžiaus žmonių fizinį aktyvumą, skatinti daugiau judėti vykdant fizinio aktyvumo didinimo programas, galinčias sumažinti senų žmonių kritimų ir su jais susijusių traumų skaičių.
  - didinti informacijos sklaidą senyvo amžiaus žmonėms apie gyvenamosios aplinkos pritaikymą griuvimų prevencijai.
- Sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08)
  - bendradarbiauti su Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Kauno departamentu ir didinti žmonių informuotumą žarnyno infekcijų klausimais: paplitimas, prevencija, saugos priemonės.
- Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekio, tenkančio 1 kvadratiniam kilometrui

- skatinti žiedinės ekonomikos taikymą pramonėje užtikrinant efektyvų atliekų panaudojimą.
5. Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičiaus
    - sudaryti palankias sąlygas slaugytojoms PSPC steigiant papildomas, gerai apmokamas darbo vietas.
  6. Mokinių dantų ėduonies intensyvumo indekso
    - vykdyti vaikų dantų ėduonies prevencinę programą, integruojant ją į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių veiklas.

Svarbu atkreipti dėmesį į žalioje zonoje esančius, tačiau blogėjančius rodiklius:

1. Mirtingumas dėl savižudybių (X60–X84) 100000 gyv.
  - tęsti Kauno m. savižudybių prevencijos modelio diegimą, užtikrinti jo funkcionavimą ir tęstinumą.
2. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.
  - nustatyti mokyklinio amžiaus vaikų ugdymo įstaigų nelankymo priežastis ir atitinkamai reaguoti.
3. Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00–V99) 100 000 gyv.
  - didinti gyventojų sąmoningumą teikiant informaciją apie saugų elgesį dalyvaujant eisme.
4. Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.
  - gerinti gatvių apšvietimą;
  - didinti gyventojų sąmoningumą teikiant informaciją apie būtiną atšvaitų dėvėjimą tamsiu paros metu, saugų elgesį dalyvaujant eisme.

### **Sveikatos priežiūros įstaigoms dėl:**

1. Sergamumo II tipo cukriniu diabetu
  - didinti žmonių informuotumą apie I ir II tipo cukrinį diabetą, jo rizikos veiksnius, simptomus, profilaktikos priemones ir galimas komplikacijas;
  - didinti sveikatos raštingumą rizikos grupėms (nutukusiems, kai KMI>27, moterims, gimdžiusioms didesnius nei 4 kg naujagimius, kai yra CD sergančių pirmos eilės giminaičių, moterims, kurioms buvo diagnozuotas gestacinis diabetas);
  - įgyvendinti „Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programą“ visose PSPC.
2. Sergamumo ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64)
  - gerinti ankstyvą ligų diagnostiką ir skirti ligoniui tinkamą priežiūrą bei gydymą;

- užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, anonimiškumą;
  - didinti vakcinacijos nuo LPL mastą;
  - didinti sveikatos raštingumą LPL klausimais bendruomenėse, ypač paauglių tarpe;
3. 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė)
- dindinti vaikų skiepavimo apimtį gerinant tėvų informuotumą apie skiepus.
4. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys
- dindinti vaikų skiepavimo apimtį gerinant tėvų informuotumą apie skiepus.